

Warszawa, ... lutego 2022 r.

Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o powrocie do normalności.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła ...

Ustawa

z dnia 2022 r.

o powrocie do normalności

Art. 1. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym ze względu na zaszczepienie lub niezaszczepienie się przeciwko COVID-19.

Art. 2. Zakazuje się wprowadzania wymogu ujawniania informacji o zaszczepieniu lub niezaszczepieniu się przeciwko COVID-19, w celu udziału w jakichkolwiek wydarzeniach kulturalnych, sportowych, edukacyjnych itp., a także uzyskania możliwości wejścia do budynków użyteczności publicznej lub zakupu usług, w szczególności:

- 1) korzystania z siłowni, klubów i centrów fitness;
- 2) korzystania z usług podmiotów prowadzących działalność usługową związaną z poprawą kondycji fizycznej;
- 3) korzystania z usług podmiotów prowadzących działalność w zakresie urządzania gier hazardowych na automatach oraz kasyn;
- 4) korzystania z usług hotelarskich;
- 5) korzystania z usług podmiotów prowadzących działalność polegającą na przygotowywaniu i podawaniu posiłków i napojów gościom siedzącym przy stołach lub gościom dokonującym własnego wyboru potraw z wystawionego menu, spożywanych na miejscu oraz związanej z konsumpcją i podawaniem napojów;
- 6) korzystania z usług podmiotów prowadzących działalność twórczą związaną z wszelkimi zbiorowymi formami kultury i rozrywki;
- 7) korzystania z usług podmiotów prowadzących działalność polegającą na wykonywaniu zadań edukacyjnych i animacyjnych oraz instytucji kultury i innych podmiotów działających na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach;
- 8) korzystania z usług prowadzonych przez instytucje kultury oraz inne podmioty działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach, galerie sztuki oraz inne instytucje kultury prowadzące działalność wystawienniczą;

KONFEDERACJA

WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ

- 9) korzystania z usług podmiotów prowadzących działalność związaną z projekcją filmów lub nagrań wideo;
- 10) korzystania z usług podmiotów prowadzących działalność związaną ze sportem, rozrywkową i rekreacyjną;
- 11) korzystania z usług podmiotów prowadzących działalność związaną z organizacją, promocją lub zarządzaniem imprezami, takimi jak targi, wystawy, kongresy, konferencje, spotkania;
- 12) korzystania z usług podmiotów prowadzących działalność polegającą na prowadzeniu pokoiów zagadek lub domów strachu;
- 13) korzystania z usług podmiotów prowadzących działalność polegającą na prowadzeniu sal zabaw;
- 14) korzystania z usług podmiotów prowadzących działalność polegającą na prowadzeniu miejsc do tańczenia i w zakresie innych form rozrywki lub rekreacji organizowanych w pomieszczeniach lub w innych miejscach o zamkniętej przestrzeni oraz pozostałą działalność rozrywkową i rekreacyjną;
- 15) przemieszczania się środkami publicznego transportu zbiorowego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym oraz pojazdami samochodowymi przeznaczonymi konstrukcyjnie do przewozu więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą;
- 16) przemieszczania się na terenie lotniska pojazdami samochodowymi przeznaczonymi konstrukcyjnie do przewozu więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą;
- 17) wstępu do budynków i innych obiektów kultu religijnego;
- 18) uczestniczenia w imprezach i spotkaniach, które odbywają się na otwartym powietrzu albo w lokalu lub w wydzielonej strefie gastronomicznej sali sprzedaży;
- 19) korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej;
- 20) wstępu do budynków przeznaczonych dla administracji publicznej lub wymiaru sprawiedliwości;
- 21) korzystania z systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

Art. 3. Zakazuje się wprowadzania jakichkolwiek ograniczeń dotyczących wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych itp., uzyskania możliwości wejścia do budynków użyteczności publicznej lub zakupu usług, w szczególności tych, o których mowa w ust. 1, do których nie wlicza się osób zaszczepionych przeciwko COVID-19.

Art. 4. Zakazuje się uzależniania udziału w jakichkolwiek wydarzeniach kulturalnych, sportowych, edukacyjnych itp., uzyskania możliwości wejścia do budynków użyteczności publicznej lub zakupu usług, w szczególności tych, o których mowa w ust. 1 od zaszczepienia lub niezaszczepienia się przeciwko COVID-19.

Art. 5. 1. Pracodawca nie może żądać od pracownika lub osoby pozostającej w stosunku cywilnoprawnym z tym pracodawcą, podania informacji o posiadaniu negatywnego wyniku testu diagnostycznego w kierunku SARS-CoV-2.

2. Pracodawca nie może żądać od pracownika lub osoby pozostającej w stosunku cywilnoprawnym z tym pracodawcą informacji o przebytej infekcji wirusa SARS-CoV-2 lub o wykonaniu szczepienia przeciwko COVID-19.

3. Przedsiębiorca lub podmiot niebędący przedsiębiorcą, prowadzący działalność gospodarczą nie może żądać od osoby, na rzecz której działalność gospodarcza jest wykonywana podania informacji o posiadaniu negatywnego wyniku testu diagnostycznego w kierunku SARS-CoV-2.

4. Przedsiębiorca lub podmiot niebędący przedsiębiorcą, prowadzący działalność gospodarczą nie może żądać od osoby, na rzecz której działalność gospodarcza jest wykonywana informacji o przebytej infekcji wirusa SARS-CoV-2 lub o wykonaniu szczepienia przeciwko COVID-19.

Art. 6. Kierownik podmiotu wykonującego działalność leczniczą nie może nałożyć obowiązku zaszczepienia się na jego pracowników oraz osoby pozostające w stosunku cywilnoprawnym z tym podmiotem.

Art. 7. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń art. 116 otrzymuje brzmienie:

“Art. 116. § 1. Kto, wiedząc o tym, że:

- 1) jest chory na gruźlicę, chorobę weneryczną lub inną chorobę zakaźną albo podejrzany o tę chorobę,
- 2) styka się z chorym na chorobę określoną w punkcie 1 lub z podejrzanym o to, że jest chory na gruźlicę lub inną chorobę zakaźną,
- 3) jest nosicielem zarazków choroby określonej w punkcie 1 lub podejrzanym o nosicielstwo,

nie przestrzega nakazów lub zakazów zawartych w przepisach o zapobieganiu tym chorobom lub o ich zwalczaniu albo nie przestrzega wskazań lub zarządzeń leczniczych wydanych na podstawie tych przepisów przez organy służby zdrowia, podlega karze grzywny albo karze nagany.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto, sprawując pieczę nad osobą małoletnią lub bezradną, nie dopełnia obowiązku spowodowania, aby osoba ta zastosowała się do określonych w § 1 nakazów, zakazów, wskazań lub zarządzeń leczniczych.”.

Art. 8. W ustawie z dnia z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1320) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 11³ otrzymuje brzmienie:

“Art. 11³. Jakakolwiek dyskryminacja w zatrudnieniu, bezpośrednia lub pośrednia, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony, zatrudnienie w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy, zaszczepienie lub niezaszczepienie się przeciwko COVID-19 – jest niedopuszczalna.”;

2) w art. 18^{3a} § 1 otrzymuje brzmienie:

“§ 1. Pracownicy powinni być równo traktowani w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony, zatrudnienie w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy, zaszczepienie lub niezaszczepienie się przeciwko COVID-19.”;

3) w art. 94 pkt 2b) otrzymuje brzmienie:

“2b) przeciwdziałać dyskryminacji w zatrudnieniu, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy, zaszczepienie lub niezaszczepienie się przeciwko COVID-19.”;

Art. 9. W ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 46 w ust. 4 uchyla się pkt 1 i 3;
- 2) w art. 46b uchyla się pkt 2, 3, 8, 10 i 12;
- 3) uchyla się rozdział 8a;
- 4) uchyla się art. 54a.

Art. 10. W ustawie z dnia 28 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 uchyla się art. 23.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem niniejszej ustawy jest zapobieżenie urzeczywistnienia się niepokojących tendencji do wprowadzania segregacji sanitarnej, polegającej na różnicowaniu praw i wolności człowieka i obywatela ze względu na zaszczepienie lub niezaszczepienie się przeciwko COVID-19. Może to doprowadzić do długotrwałej, wieloobszarowej, systemowej oraz usankcjonowanej przez normy prawne sprzeczne z przepisami Konstytucji RP oraz umów międzynarodowych, dyskryminacji pewnej grupy ludzi i obywateli względem drugiej.

Przepisy niniejszej ustawy mają zagwarantować przestrzeganie konstytucyjnych oraz traktatowych praw i wolności człowieka, które są niezbędne do urzeczywistnienia kluczowych zasad demokratycznego państwa prawnego - przede wszystkim zasady równości wobec prawa. Stan prawny, w którym różne prawa i wolności posiadają osoby zaszczepione i osoby niezaszczepione przeciwko COVID-19 stałyby w jaskrawej sprzeczności z tymi zasadami.

Na wstępie warto przedstawić normy prawne zawarte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.), Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. nr 61, poz. 284.) oraz Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 83 z 30.03.2010), które traktują o materii niniejszej ustawy.

- 1) Preambuła polskiej konstytucji stanowi wprost, że ustanawia ją Naród Polski, czyli wszyscy obywatele RP, którzy są “równi w prawach i w powinnościach wobec dobra wspólnego - Polski”. Zasada równości praw i obowiązków pojawia się już zatem na samym wstępie ustawy zasadniczej, co w związku z kolejnymi jej przepisami decyduje o tym, że jest to jedna z zasad naczelnych dla polskiego porządku prawnego. Równość w prawach dla wszystkich obywateli ciężko zapewnić, gdy pewne prawa i wolności będą dostępne tylko dla tych Polaków, którzy zaszczepią się przeciwko COVID-19. Nie ma i nie może być zgody na taką dyskryminację i segregację.
- 2) Art. 1 Konstytucji podkreśla fakt, że Rzeczpospolita jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli, bez żadnego różnicowania. Jak wskazują przedstawiciele doktryny prawa konstytucyjnego: “Charakterystyka państwa jako dobra wspólnego wszystkich jego obywateli koresponduje z zasadą równości „wszystkich” wobec prawa (art. 32 konstytucji) (...) jest to jednocześnie podejście zharmonizowane ze społeczną nauką Kościoła, wedle której dobro wspólne oznacza dobro „wszystkich obywateli bez wyjątku, a nie tylko dobrobyt jakiejś szczególnej grupy czy kategorii” (Jan Paweł II, *Nauczanie...*, s. 375–376) (...) oznacza to, po pierwsze, zakaz

dyskryminacji czy uprzywilejowania kogokolwiek z obywateli polskich w jego wzajemnych relacjach z państwem, czy to z uwagi na narodowość, status społeczny lub zawodowy, wyznanie, poglądy polityczne, miejsce zamieszkania czy też aktywność w życiu publicznym lub jej brak bądź jakąkolwiek inną cechę osobniczą.”¹. Z kolei zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 czerwca 2011 r. “w imię dobra wspólnego władze państwowe mają działać zawsze w sposób bezstronny, nie narzucając obywatelom jakichś obowiązujących „wspólnych wartości”, które mogłyby stanowić kryterium jakiejś dystynkcji”.² Wynika stąd zakaz wykluczenia ze wspólnoty obywatelskiej tworzącej państwo wszelkiej jednostki lub grupy ze względu na jakiegokolwiek wyróżniające ją właściwości, w obecnej sytuacji fakt zaszczepienia lub niezaszczepienia się przeciwko COVID-19.

- 3) Zgodnie z art. 2 Konstytucji “Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.”. Jak wskazują komentatorzy przepis ten “wyraża trzy zasady konstytucyjne, tj. zasadę państwa demokratycznego, zasadę państwa prawnego i zasadę sprawiedliwości społecznej, które są ze sobą powiązane funkcjonalnie i materialnie”³. Z kolei zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z 12 kwietnia 2000 r. sprawiedliwość społeczna to “dążenie do zachowania równowagi w stosunkach społecznych i powstrzymywanie się od kreowania nieusprawiedliwionych, niepopartych obiektywnymi wymogami i kryteriami przywilejów dla wybranych grup obywateli”⁴. Za przywileje niepoparte obiektywnymi wymogami i kryteriami dla wybranych grup obywateli należy uznać możliwość udziału w jakiegokolwiek wydarzeniach kulturalnych, sportowych, edukacyjnych itp., a także uzyskania możliwości wejścia do budynków użyteczności publicznej lub zakupu usług, tylko dla osób zaszczepionych przeciwko COVID-19. Takie rozwiązania, jak obecne w rozporządzeniach Rady Ministrów niewliczanie do limitów osób w danych pomieszczeniach lub mogących wziąć udział w pewnych wydarzeniach osób zaszczepionych przeciwko COVID-19 stoją w jaskrawej sprzeczności z art. 2 Konstytucji RP. Przepisy niniejszej ustawy mają zapewnić przestrzeganie tej normy przez konstytucyjne organy RP.
- 4) Zgodnie z art. 6 polskiej ustawy zasadniczej państwo polskie ma stwarzać warunki równego dostępu do dóbr kultury. Równego dla wszystkich, bez jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na jakiegokolwiek cechy i właściwości polskiego obywatela.

¹ M. Zubik, W. Sokolewicz [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom I, wyd. II, red. L. Garlicki, Warszawa 2016, art. 1.

² Wyrok TK z 8.06.2011 r., K 3/09, OTK-A 2011, nr 5, poz. 39.

³ M. Florczak-Wątor [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, red. P. Tuleja, LEX/el. 2021, art. 2.

⁴ Wyrok TK z 12.04.2000 r., K 8/98, OTK 2000, nr 3, poz. 87.

Takie rozwiązania, jak obecne już w rozporządzeniach Rady Ministrów niewliczanie do limitów osób w danych pomieszczeniach jak kina, teatry czy muzea lub mogących wziąć udział w pewnych wydarzeniach kulturalnych, osób zaszczepionych przeciwko COVID-19 stoją w jaskrawej sprzeczności z niniejszym przepisem Konstytucji RP. Jak wskazuje Piotr Tuleja w komentarzu do tego przepisu: “Równy dostęp do dóbr kultury należy interpretować w zgodzie z art. 32 Konstytucji. W myśl ust. 1 podmioty znajdujące się w takiej samej sytuacji należy traktować tak samo, a podmioty znajdujące się w innej sytuacji należy traktować odmiennie. Równy dostęp oznacza też zakaz dyskryminacji, czyli odmienne traktowanie w oparciu o kryterium, które jest prawnie niedopuszczalne. Według art. 6 ust. 1 i 2 Konstytucji upowszechnianie oraz równy dostęp do dóbr kultury dotyczy zarówno dóbr będących własnością Skarbu Państwa, jak i dóbr będących własnością prywatną.”⁵.

- 5) Zgodnie z art. 8 Konstytucji RP jest ona najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej, a jej przepisy stosuje się bezpośrednio, chyba że stanowi ona inaczej. Wszystkie przepisy, które zostały zacytowane w preambule do niniejszej ustawy, które dotyczą podstawowych zasad polskiego porządku prawnego i mają zagwarantować prawa i wolności człowieka i obywatela powinny być zatem stosowane przez sądy i trybunały bezpośrednio. Wydaje się, że są one oczywiste i wszystkie konstytucyjne organy państwa powinny mieć je na względzie przy stanowieniu i stosowaniu prawa. Niestety, w obecnej sytuacji spowodowanej epidemią COVID-19 i planem jak najszybszego zaszczepienia Polaków przeciwko COVID-19, w polskim porządku prawnym pojawiają się przepisy, które mają na celu uprzywilejowanie zaszczepionych i dyskryminacja niezaszczepionych. Sytuacja ta wymaga interwencji ustawodawcy, tak aby zapewnić urzeczywistnienie zasad konstytucyjnych i uniknąć wprowadzenia segregacji sanitarnej, która byłaby ich całkowitym złamaniem i podeptaniem.
- 6) Art. 31 Konstytucji “formułuje ogólną zasadę wolności (rozumianej przede wszystkim jako swoboda decydowania o własnym postępowaniu), nadaje prawom wolnościom i prawom konstytucyjnym wymiar horyzontalny oraz wyznacza granice ingerencji władz publicznych w sferę wolności i praw”⁶. Jednym z kluczowych elementów swobody decydowania o własnym postępowaniu jest niewątpliwie swoboda podjęcia decyzji o zaszczepieniu lub niezaszczepieniu się przeciwko wszystkim chorobom. W kontekście niniejszego projektu najważniejsza jest natomiast swobodna decyzja o zaszczepieniu lub niezaszczepieniu przeciwko COVID-19. Jak wskazuje art. 31 ust. 2 każdy musi szanować wolność i prawa innych i nikt nie może być przymuszony do

⁵ P. Tuleja [w:] P. Czarny, M. Florczak-Wątor, B. Naleziński, P. Radziejewicz, P. Tuleja, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, LEX/el. 2021, art. 6.

⁶ L. Garlicki, K. Wojtyczek [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom II, wyd. II, red. M. Zubik, Warszawa 2016, art. 31.

uczynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje. W polskim porządku prawnym nie ma obecnie obowiązku zaszczepienia się przeciwko COVID-19, a polskie władze zapewniają, że nigdy nie zostanie wprowadzony. Jednocześnie jednak wprowadzają drogą rozporządzenia przepisy, który różnicują Polaków na zaszczepionych i niezaszczepionych, nie wliczając tych pierwszych do limitów, które obowiązywać będą tych drugich. Takie działania prawne, a także groźby wprowadzania nowych obostrzeń jedynie dla osób niezaszczepionych, pomimo tego że nie ma żadnych twardych dowodów naukowych na to, że zaszczepieni nie mogą przenosić wirusa SARS-COV-2, mają na celu wywarcie ogromnej, nieuzasadnionej presji na osoby niezaszczepione, by dokonały szczepienia. Metody takie ograniczają swobodę decyzji i także poprzez nacisk medialny i psychiczny, w zasadzie zmuszają do określonego postępowania wbrew ich woli. Tym samym szczepienia przeciwko COVID-19 są w teorii dobrowolne, ale w praktyce staną się obowiązkowe dla tych, którzy będą chcieli żyć, tak jak przed nastaniem epidemii, korzystając swobodnie z wszelkich aktywności, w tym edukacyjnych, kulturalnych i sportowych. Działania takie są ewidentnie sprzeczne z art. 31 Konstytucji RP i nie mogą mieć miejsca. Przez nie wolność ta może okazać się jedynie iluzoryczna.

- 7) Art. 32 Konstytucji ustanawia zasadę równości wobec prawa oraz zakazu dyskryminacji. Jak wskazuje Piotr Tuleja: “Zasada równości stanowi zasadę ustrojową, zasadę ogólną mającą znaczenie dla całego katalogu praw konstytucyjnych oraz publiczne prawo podmiotowe do równego traktowania.”⁷ oraz, że “Równe traktowanie osób wymaga, by organy stosujące prawo dokonywały konkretyzacji norm generalno-abstrakcyjnych w normy konkretno-indywidualne bez nieuzasadnionego różnicowania. Innymi słowy, by nie traktowały odmiennie osób ze względu na takie ich cechy, które nie są prawnie relewantne.”⁸ Tak jak prawnie nierелеwantne zgodnie z wieloma przepisami prawa, np. art. 11³ ustawy z dnia z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy są m.in. płeć, wiek, niepełnosprawność, rasa, religia, narodowość czy orientacja seksualna tak samo nie powinien być cechą prawnie relewantną fakt zaszczepienia lub niezaszczepienia się przeciwko COVID-19. Przede wszystkim dlatego, że szczepienie to jest w Polsce dobrowolne i nie można do niego nikogo przymuszać. Tym samym nikt nie może być dyskryminowany z tego powodu.
- 8) Art. 39 Konstytucji stanowi o tym, że “nikt nie może być poddany eksperymentom naukowym, w tym medycznym, bez dobrowolnie wyrażonej zgody” i koreluje z art.

⁷ P. Tuleja [w:] P. Czarny, M. Florczak-Wątor, B. Naleziński, P. Radziejewicz, P. Tuleja, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, LEX/el. 2021, art. 32.

⁸ *Ibidem*.

31 ust. 1 zd. 2, zgodnie z którym “nikogo nie wolno zmuszać do czynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje.”. Szczepienia przeciwko COVID-19 są dobrowolne, także z tego powodu, że szczepionki przeciwko tej chorobie zostały wyprodukowane w bardzo szybkim tempie, bez wieloletnich badań naukowych i pod presją rządów, społeczeństw oraz mediów, dlatego też budzą wśród wielu wątpliwości, a ich stosowanie można w pewnej mierze uznać za eksperyment naukowy. Działania, o których była mowa powyżej, które wprowadzają drogą rozporządzenia przepisy, różnicujące Polaków na zaszczepionych i niezaszczepionych, nie wliczając tych pierwszych do limitów, które obowiązywać będą tych drugich, jak również groźby wprowadzania nowych obostrzeń jedynie dla osób niezaszczepionych, mające na celu wywarcie ogromnej i nieuzasadnionej presji na osoby niezaszczepione, by dokonały szczepienia ograniczają swobodę decyzji i dobrowolność wyrażonej zgody. Trudno bowiem mówić o pełnej dobrowolności wyrażenia zgody, gdy poprzez nacisk medialny i psychiczny, w zasadzie nakłania się do określonego postępowania. W ich umysłach powstaje tym samym realna groźba, że bez zaszczepienia się przeciwko COVID-19 nie będą mogli wrócić do życia sprzed nastania epidemii, przede wszystkim swobodnie korzystać z wszelkich aktywności, w tym edukacyjnych, kulturalnych i sportowych. Warto także dodać za komentującymi niniejszy przepis konstytucji, że: “Wolność od eksperymentów naukowych, w tym medycznych, przeprowadzanych bez dobrowolnie wyrażonej zgody, służy ochronie godności człowieka i wyklucza jego uprzedmiotowienie, uczynienie go – wbrew jego woli – środkiem do osiągnięcia określonego celu, choćby nawet ważnego i potrzebnego.”⁹ .Słowa te powinny wybrzmieć szczególnie w kontekście szybkiego tempa wprowadzania na rynek szczepionek przeciwko COVID-19, które uzasadniania się często rozwojem nauki. Trzeba bowiem nieustannie podkreślać za autorem komentarza, że “rozwój nauki nie może następować kosztem poświęcenia człowieczeństwa i jego istoty wyrażającej się w swobodzie decydowania o sobie.”¹⁰ .Najważniejsza jest zatem pełna dobrowolność decydowania o sobie, która nie może być jedynie iluzoryczna i nie mieć urzeczywistnienia w praktyce życia społecznego.

- 9) Art. 47. Konstytucji wskazuje, że “Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym.”. Jak wskazuje Paweł Sarnecki ujęte w tym przepisie normy “powszechnie określa się jako „prawo do prywatności”; trafniej, jak się wydaje, należałoby je jednak określać jako „wolność” – wolność od ingerencji w sfery prywatne (osobiste), czasami określano jako „prawo do pozostawienia w spokoju”. Uznanie prawa do prywatności,

⁹ M. Florczak-Wątor [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II, red. P. Tuleja, LEX/el. 2021, art. 39.

¹⁰ *Ibidem*.

jak stwierdził w jednym ze swych orzeczeń ETPC, „ma przede wszystkim na celu zapewnienie rozwoju – bez ingerencji z zewnątrz – osobowości każdego człowieka” (orzeczenie Botta przeciwko Włochom z 24 lutego 1998 r.)¹¹ i dodaje, że „nienaruszalność tego prawa, określanego wówczas jako „[prawo do] dóbr osobistych”, pozostaje nawet w warunkach sytuacji nadzwyczajnych: stanu wojennego lub wyjątkowego (art. 233 ust. 1 konstytucji).”¹² Ochrona prawa do prywatności dotyczyć powinna także informacji o stanie zdrowia, a także o fakcie zaszczepienia lub niezaszczepienia. Nie powinno dochodzić do sytuacji, w której informacje takie mają pozyskiwać i sprawdzać osoby inne niż lekarze lub inni medycy. Ktoś kto nie chce informować o stanie swojego zdrowia nie powinien być do tego przymuszony, aby móc skorzystać z pewnych usług, np. kulturalnych. Takie rozwiązania, jak obecne już w rozporządzeniach Rady Ministrów niewliczanie do limitów osób w danych pomieszczeniach lub mogących wziąć udział w pewnych wydarzeniach osób zaszczepionych przeciwko COVID-19 stoją w sprzeczności do prawa do prywatności, a także do prawa o decydowaniu o swoim życiu osobistym. Trwogę wzbudzają m.in. słowa ministra zdrowia, który twierdzi, że nie powinno być „technicznego problemu” ze sprawdzeniem, czy ktoś jest zaszczepiony, a zapomina o „problemach prawnych” dotyczących ujawniania faktu zaszczepienia lub niezaszczepienia, który powinien być rzeczą jak najbardziej prywatną. Z art. 47 wynika także „spoczywający na ustawodawcy obowiązek ustanowienia odpowiednich środków prawnych i procedur służących ochronie tych sfer życia jednostki (...) [a] brak regulacji ustawowej o charakterze ochronnym lub jej niepełny charakter uprawniają jednostkę do formułowania roszczeń o ochronę prywatności bezpośrednio na podstawie art. 47.”¹³. Dodatkowo warto zauważyć, że „prawo do decydowania o swoim życiu osobistym jest więc swoistym prawem do pozostawania w spokoju („*a right to be let alone*”)” i jest „silnie związane z godnością człowieka”¹⁴. Jak bowiem podkreśla Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia z dnia 12 grudnia 2005 r.: „zachowanie przez człowieka godności wymaga (...) poszanowania jego sfery czysto osobistej, gdzie nie jest narażony na konieczność «bycia z innymi» czy «dzielenia się z innymi» swoimi przeżyciami czy doznaniem o intymnym charakterze”¹⁵.

10) Art. 51 ust. 1 Konstytucji stanowi rozwinięcie prawa do decydowania o swoim życiu osobistym, przewidując, że nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie

¹¹ P. Sarnecki [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*. Tom II, wyd. II, red. L. Garlicki, M. Zubik, Warszawa 2016, art. 47.

¹² *Ibidem*.

¹³ M. Florczak-Wątor [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, wyd. II, red. P. Tuleja, LEX/el. 2021, art. 47.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ Wyrok TK z 12.12.2005 r., K 32/04, OTK-A 2005, nr 11, poz. 132.

ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby. Jak wskazano powyżej przepisy żadnej ustawy nie ustanawiają obowiązku zaszczepienia się przeciwko COVID-19, podobnie jak żadne przepisy nie zobowiązują do ujawniania informacji o zaszczepieniu lub braku zaszczepienia. Tym niemniej wskazywane już także uprzednio praktyki polegające na nie wliczaniu do limitów osób w danych pomieszczeniach lub mogących wziąć udział w pewnych wydarzeniach osób zaszczepionych przeciwko COVID-19 powodują konieczność ujawnienia faktu zaszczepienia lub niezaszczepienia się. Sprawdzający liczbę osób, które mogą wziąć udział w pewnych wydarzeniach lub wejść do danych pomieszczeń będzie musiał bowiem dowiedzieć się czy ktoś się zaszczepił lub nie. Inaczej nie będzie mógł przecież stwierdzić, czy limity określone przez rozporządzenia Rady Ministrów są spełnione. Doprowadzi to zatem do konieczności ujawnienia informacji wrażliwych przez osoby, które będą chciały korzystać m.in. z dóbr kultury czy wydarzeń sportowych. Bez obowiązku ustawowego dochodzi zatem do sytuacji, w której nie będzie można skorzystać z usług, które przed epidemią były dostępne dla wszystkich, bez jakiegokolwiek ujawniania faktu, czy jest się zaszczepiony czy nie. Nikt nie pytał nas przy wejściu do kina czy teatru czy jesteśmy zaszczepieni, ani nawet czy mamy katar, albo jaką mamy temperaturę ciała. Działania rządzących doprowadzą zatem do olbrzymiego rozszerzenia wiedzy - przede wszystkim organów państwa, ale i podmiotów prywatnych o obywatelach RP. Jak wskazuje doktryna art. 51 ust. 1 “może znaleźć zastosowanie w relacjach horyzontalnych, bowiem jego ust. 1 zakazuje podmiotom prywatnym zobowiązywania innych podmiotów prywatnych bez podstawy ustawowej do ujawniania informacji o sobie. Przepis ten może więc znaleźć zastosowanie np. w relacjach pracowniczych czy konsumenckich.”¹⁶.

- 11) Z art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. nr 61, poz. 284 dalej: Konwencja) wynika, że dyskryminacja oznacza odmienne traktowanie bez obiektywnego i rozsądnego usprawiedliwienia osób znajdujących się w podobnych sytuacjach. Wymienione są w nim niedopuszczalne podstawy dyskryminacji i co bardzo ważne ich lista nie jest wyczerpująca. Normy tego artykułu są systematycznie interpretowane w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCZ). Korzystanie z praw i wolności nie mogą zależeć od powodów takich jak m.in. płeć, rasa, kolor skóry, język, religia, ale także z jakichkolwiek innych przyczyn. Nie można zatem warunkować tego także od faktu zaszczepienia lub niezaszczepienia się na COVID-19. Pewną wskazówką do interpretacji słów “jakichkolwiek innych przyczyn” jest wyrok ETPCZ z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie Kiyutin przeciwko Rosji, w

¹⁶ M. Florczak-Wątor [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, wyd. II*, red. P. Tuleja, LEX/el. 2021, art. 51.

którym stwierdził, że stan zdrowia osoby, w tym zakażenie wirusem HIV, należy uważać albo za formę niepełnosprawności, albo – obok niej – za jedną z form zawartych w kategorii „inne przyczyny”¹⁷.

12) Protokół nr 12 do Konwencji poprzez stwierdzenie, że art. 1 Protokołu nr 12 rozszerza zakres ochrony na każde prawo zagwarantowane przepisami prawa, wprowadza ogólny zakaz dyskryminacji. Nie ogranicza się on bowiem do zakazu dyskryminacji przy korzystaniu z każdego prawa zagwarantowanego przepisami prawa, ale obejmuje znacznie więcej. Wynika z ust. 2, który stanowi, że nikt nie może być dyskryminowany przez władzę publiczną z powodów wymienionych w ust. 1. Jak wskazuje Marek Antoni Nowicki: “Ochrona przed dyskryminacją na podstawie tego protokołu jest znacznie szersza niż wynikająca z art. 14 Konwencji i obejmuje w szczególności takie dziedziny, jak: dostęp do miejsc publicznych, dostęp do dóbr, świadczenie usług, dostęp do obywatelstwa i w pewnych wypadkach również do zatrudnienia. W razie zarzutu dyskryminacji na innych podstawach niż korzystanie z praw chronionych w Konwencji i protokołach do niej Trybunał może teraz przyjąć za podstawę orzekania Protokół nr 12, rozciągając w ten sposób swoją jurysdykcję w sprawach o dyskryminację na sytuacje nieobjęte art. 14 Konwencji.”¹⁸. Nie ulega wątpliwości, że przepisy dotyczące zakazu wszelkiej dyskryminacji powinny być także stosowane i urzeczywistniane w kontekście wprowadzania tzw. paszportów szczepionkowych, które różnicują ludzi na zaszczepionych i niezaszczepionych. Należy uznać, że wszelkie działania mające na celu uprzywilejowanie osób zaszczepionych względem niezaszczepionych są sprzeczne z normami Konwencji i nie mogą mieć miejsca w demokratycznym państwie prawnym urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

13) Art. 20 Karty Praw Podstawowych UE (Dz. Urz. UE C 83 z 30.03.2010), w brzmieniu: “Wszyscy są równi wobec prawa.” oraz art. 21 ust. 1 w brzmieniu: “Zakazana jest wszelka dyskryminacja w szczególności ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną” wskazują jasno na przytaczane już wcześniej zasady równości wobec prawa, a także zakazu wszelkiej dyskryminacji. Także prawo Unii Europejskiej ma na celu zagwarantowanie równego dostępu do usług publicznych, zatrudnienia, czy też

¹⁷ Wyrok z dnia 10 marca 2011 r., Izba (Sekcja I), skarga nr 2700/10, § 57; I.B. v. Grecja z dnia 3 października 2013 r., Izba (Sekcja I), skarga nr 552/10, § 80.

¹⁸ M. A. Nowicki [w:] Komentarz do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności [w:] Wokół Konwencji Europejskiej. Komentarz do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, wyd. VII, Warszawa 2017, art. 14.

udziału w wydarzeniach kulturalnych lub sportowych. Osoby zaszczepione lub niezaszczepione nie powinny być zatem na podstawie niniejszych przepisów dyskryminowane w życiu gospodarczym, społecznym czy politycznym ze względu na sam fakt zaszczepienia lub niezaszczepienia się przeciwko COVID-19. Wszelkie działania prowadzące do ograniczenia praw i wolności dla osób niezaszczepionych muszą być uznane za dyskryminację i praktyki te nie powinny mieć nigdy miejsca.

Przechodząc do omówienia przepisów wprowadzanych niniejszą ustawą należy zauważyć, że celem wprowadzenia **art. 1** ustawy jest zagwarantowanie i urzeczywistnienie konstytucyjnych praw i wolności człowieka i obywatela, o których mowa przede wszystkim w preambule do ustawy. Wprowadza się bezwzględny zakaz dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym ze względu na zaszczepienie lub niezaszczepienie się przeciwko COVID-19.

W **art. 2** zakazuje się wprowadzania wymogu ujawniania informacji o zaszczepieniu lub niezaszczepieniu się przeciwko COVID-19, w celu udziału w jakichkolwiek wydarzeniach kulturalnych, sportowych, edukacyjnych itp., a także uzyskania możliwości wejścia do budynków użyteczności publicznej lub zakupu usług. W art. 2 wprowadza się katalog takich wydarzeń lub usług, ale jest to katalog otwarty. Wymienia się w nim te wydarzenia lub usługi, co do których ustawodawca w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U.2021.861) wprowadził wyłączenia od ograniczeń dla osób zaszczepionych. Norma ta jest zatem bezpośrednią odpowiedzią na działania Rady Ministrów, która w swoim rozporządzeniu wprowadziła odrębne traktowanie osób zaszczepionych i niezaszczepionych, a dodatkowo nakazuje im ujawnianie informacji o fakcie zaszczepienia lub niezaszczepienia w celu przyporządkowania ich do różnych kategorii osób. Chodzi m.in. o korzystanie z siłowni, klubów i centrów fitness; korzystanie z usług hotelarskich; korzystanie z usług podmiotów prowadzących działalność polegającą na przygotowywaniu i podawaniu posiłków i napojów gościom siedzącym przy stołach lub gościom dokonującym własnego wyboru potraw z wystawionego menu, spożywanych na miejscu oraz związanej z konsumpcją i podawaniem napojów; czy też korzystania z usług podmiotów prowadzących działalność związaną z projekcją filmów lub nagrań wideo. Warto także przypomnieć, że zgodnie z §3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1065 z późn. zm.), gdy mowa o “budynku użyteczności publicznej – należy przez to rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub

telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny;”.

W **art. 3** zakazuje się wprowadzania jakichkolwiek ograniczeń dotyczących wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych itp., uzyskania możliwości wejścia do budynków użyteczności publicznej lub zakupu usług, w szczególności tych, o których mowa w ust. 1, do których nie wlicza się osób zaszczepionych przeciwko COVID-19. Tego typu przepisy jak wprowadzane w rozporządzeniach Rady Ministrów będą zatem niezgodne z prawem, jako sprzeczne z przepisami ustawy, skoro rządzącym nie wystarcza fakt, że są one jaskrawo sprzeczne z przepisami Konstytucji RP.

W **art. 4** wprowadza się zakaz uzależniania udziału w jakichkolwiek wydarzeniach kulturalnych, sportowych, edukacyjnych itp., uzyskania możliwości wejścia do budynków użyteczności publicznej lub zakupu usług, w szczególności tych, o których mowa w ust. 1 od zaszczepienia lub niezaszczepienia się przeciwko COVID-19. Nie będzie mogło zatem dojść do sytuacji, w której na pewne wydarzenia wpuszcza się jedynie osoby zaszczepione lub niezaszczepione, jeżeli będzie to jedyny powód niemożności w nich uczestniczenia. Projektodawcy nie chcą bowiem dopuścić do segregacji sanitarnej i stworzenia systemu, w którym zaszczepieni mają więcej praw i wolności od niezaszczepionych. Trudne doświadczenia funkcjonowania systemów prawnych i politycznych, które dopuszczały systemową dyskryminację ze względu na pewne cechy lub właściwości powinny nauczyć nas, że takie zróżnicowanie nie prowadzi do niczego dobrego i jest podstawą dla systemów totalitarnych. Zwłaszcza w Polsce, doświadczonej boleśnie przez lata niemieckiej okupacji podczas II wojny światowej, nie powinno dochodzić do sytuacji przypominającej dyskryminację jakiej dopuszczali się Niemcy wobec Polaków lub Żydów m.in. w komunikacji publicznej, kinach lub innych miejscach użyteczności publicznej. Aby tego uniknąć niezbędną jest, jak się okazuje interwencja ustawodawcy.

W **art. 5** wprowadza się cztery podstawowe zasady urzeczywistniające zasady ogólne wprowadzane w art. 1-4. Po pierwsze: pracodawca nie będzie mógł żądać od pracownika lub osoby pozostającej w stosunku cywilnoprawnym z tym pracodawcą, podania informacji o posiadaniu negatywnego wyniku testu diagnostycznego w kierunku SARS-CoV-2. Po drugie pracodawca nie będzie mógł żądać od pracownika lub osoby pozostającej w stosunku cywilnoprawnym z tym pracodawcą informacji o przebytej infekcji wirusa SARS-CoV-2 lub o wykonaniu szczepienia przeciwko COVID-19. Po trzecie przedsiębiorca lub podmiot niebędący przedsiębiorcą, prowadzący działalność gospodarczą nie będzie mógł żądać od osoby, na rzecz której działalność gospodarcza jest wykonywana podania informacji o posiadaniu negatywnego wyniku testu diagnostycznego w kierunku SARS-CoV-2. Po czwarte

przedsiębiorca lub podmiot niebędący przedsiębiorcą, prowadzący działalność gospodarczą nie będzie mógł żądać od osoby, na rzecz której działalność gospodarcza jest wykonywana informacji o przebytej infekcji wirusa SARS-CoV-2 lub o wykonaniu szczepienia przeciwko COVID-19.

W **art. 6** zakazuje się kierownikowi podmiotu wykonującego działalność leczniczą nakładania obowiązku zaszczepienia się na jego pracowników oraz osoby pozostające w stosunku cywilnoprawnym z tym podmiotem.

Zgodnie z **art. 7** projektu ustawy przywrócone ma zostać brzmienie art. 116 Kodeksu wykroczeń sprzed zmiany obowiązującej od 29 listopada 2020 r., a więc przepis wróci swojego pierwotnego brzmienia (nigdy wcześniej nie był zmieniany). Chodzi przede wszystkim o uchylenie przepisów, które poszerzyły zakres odpowiedzialności za wykroczenie narażenia na zakażenie chorobą zakaźną, związanych z nakładanymi przez rząd obostrzeniami, a zwłaszcza dodanego ust. 1a, który rozszerza zakres odpowiedzialności na osoby, które nie są chore, nie stykają się z chorymi i nie są nosicielami zarazków, a jedynie nie przestrzegają „zakazów, nakazów, ograniczeń lub obowiązków określonych w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi”. Przepis ten miał na celu karanie grzywnami przedsiębiorców, którzy chcieliby w reżimie sanitarnym prowadzić działalność gospodarczą, wbrew niekonstytucyjnym zakazom. Do walki z epidemią wystarczające były (zmieniono ten przepis dopiero w październiku!) i nadal są przepisy art. 116 Kodeksu wykroczeń w poprzednim brzmieniu, stanowiące o tym, że karze grzywny albo karze nagany powinny podlegać jedynie osoby, które wiedząc że są zakaźnie chore albo podejrzane o taką chorobę lub które się stykały z takimi chorymi lub podejrzanymi o taką chorobę lub są nosicielami albo podejrzanymi o nosicielstwo nie przestrzegają nakazów lub zakazów, czy też wskazań lub zarządzeń leczniczych. Karanie osób zdrowych, które nie przestrzegają wprowadzonych rozporządzeń w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej nie powinno mieć miejsca i nie można oprzeć się wrażeniu, że miało na celu jedynie poprawę stanu budżetu państwa, a nie zdrowia publicznego.

Celem wprowadzenia **art. 8** jest dokonanie zmian w ustawie z dnia z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 dalej: Kodeks pracy), tak aby:

- niedopuszczalna była jakakolwiek dyskryminacja w zatrudnieniu, bezpośrednia lub pośrednia, także ze względu na zaszczepienie lub niezaszczepienie się przeciwko COVID-19;
- pracownicy byli równo traktowani w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do

szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych także bez względu na zaszczepienie lub niezaszczepienie się przeciwko COVID-19;

- pracodawca był obowiązany przeciwdziałać dyskryminacji w zatrudnieniu także ze względu na zaszczepienie lub niezaszczepienie się przeciwko COVID-19.

Tak jak nie są prawnie relewantne zgodnie z Kodeksem pracy: płeć, wiek, niepełnosprawność, rasa, religia, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientacja seksualna, zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony, zatrudnienie w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy, tak samo nie powinien być cechą prawnie relewantną fakt zaszczepienia lub niezaszczepienia się przeciwko COVID-19. Przede wszystkim dlatego, że szczepienie to jest w Polsce dobrowolne i nie można do niego nikogo przymuszać. Tym samym nikt nie może być dyskryminowany z tego powodu. Na naszych oczach rodzi się bowiem nowy rodzaj mobbingu wśród przedsiębiorców i pracodawców oparty na tym, czy ktoś się zaszczepił czy nie. Pojawia się coraz więcej głosów, że pracownicy firm przymuszani do zaszczepienia się pod groźbą wyrzucenia z pracy lub innych sankcji. Otrzymują także ankiety, w których muszą odpowiedzieć, czy zamierzają się szczepić, chociaż jest to ich prywatna sprawa. Taka rzeczywistość rodzi się na naszych oczach i jest niestety podsycana przez rządzących, dlatego niezbędna jest szybka interwencja legislacyjna, aby ukrócić tę dyskryminację.

Zgodnie z **art. 9** projektowanej ustawy w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 46 w ust. 4 uchyla się pkt 1 i 3;
- 2) w art. 46b uchyla się pkt 2, 3, 8, 10 i 12;
- 3) uchyla się rozdział 8a;
- 4) uchyla się art. 54a.

Ad.1. Zmiany dotyczące uchylenia w art. 46 ust. 4 pkt 1 i 3 mają na celu ograniczenie możliwości wprowadzenia ograniczeń przez wojewodę lub ministra zdrowia w drodze rozporządzeń, w których organy te ogłaszają stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii na obszarze województwa lub jego części albo na obszarze więcej niż jednego województwa. W rozporządzeniach tych nie będzie można już ustanowić:

- 1) czasowego ograniczenia określonego sposobu przemieszczania się;

- 2) czasowego ograniczenia funkcjonowania określonych instytucji lub zakładów pracy.

Możliwość ustanowienia tych ograniczeń spowodowała, że wiosną 2020 r. minister zdrowia na podstawie rozporządzenia wydawał m.in. absurdalne zakazy wchodzenia do lasów, czy też całkowite zakazy prowadzenia określonych form działalności gospodarczej, bez wprowadzenia jednego ze stanów nadzwyczajnych określonych w rozdziale XI Konstytucji, przekraczając jednocześnie drastycznie delegację ustawową.

Ad.2. Zmiany dotyczące uchylenia w art. 46b pkt 2, 3, 8, 10 i 12 mają na celu ograniczenie możliwości wprowadzenia ograniczeń w rozporządzeniu Rady Ministrów wydawanym w przypadku wystąpienia stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego o charakterze i w rozmiarach przekraczających możliwości działania właściwych organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego. W rozporządzeniu tym nie będzie już można ustanowić:

- 1) czasowego ograniczenia określonych zakresów działalności przedsiębiorców;
- 2) czasowej reglamentacji zaopatrzenia w określonego rodzaju artykuły;
- 3) czasowego ograniczenia korzystania z lokali lub terenów oraz obowiązku ich zabezpieczenia;
- 4) nakazu lub zakazu przebywania w określonych miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach;
- 5) nakazu określonego sposobu przemieszczania się;

Uchylane przepisy dawały rządowi możliwość wprowadzenia m.in. całkowitych zakazów prowadzenia określonych zakresów działalności gospodarczej, bez wprowadzenia jednego ze stanów nadzwyczajnych określonych w rozdziale XI Konstytucji, przekraczając jednocześnie drastycznie delegację ustawową. Aby zapobiec dalszej tego typu działalności Rady Ministrów niezbędne jest ich uchylenie.

Ad.3. Zmiana polegająca na uchyleniu rozdziału 8a ma na celu zniesienie możliwości nakładania kar administracyjnych na osoby, które w stanie zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii nie stosują się do ustanowionych na podstawie art. 46 lub art. 46b nakazów, zakazów lub ograniczeń. Nakładane na obywateli kary administracyjne były bardzo wysokie, a co chyba ważniejsze ich podstawa prawna budzi poważne wątpliwości konstytucyjne. Do czasu uporządkowania stanu prawnego związanego z nadużywaniem możliwości wprowadzania w rozporządzeniach Rady Ministrów obostrzeń, zakazów i nakazów, które są kwestionowane w wyrokach sądów administracyjnych należy całkowicie uchylić przepisy pozwalające nakładać kary na ich podstawie.

Ad. 4. Zmiana polegająca na uchyleniu art. 54a dodanego przez ustawę z 28 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 jest związana z przewidzianą w art. 3 niniejszego projektu ustawy zmianą art. 116 Kodeksu wykroczeń, który został zmieniony w tej samej ustawie. Po zmianie brzmienia przepisu wykroczeniowego, przedmiotowy artykuł nie będzie miał już żadnego zastosowania, dlatego należy go uchylić.

Zgodnie z **art. 10** projektowanej ustawy w ustawie z dnia 28 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 uchylony zostanie art. 23. Artykuł ten wszedł w życie 29 listopada 2020 r. i miał na celu zmuszenie przedsiębiorców do bezwzględnego przestrzegania wszystkich, a zatem także kwestionowanych przez projektodawcę, „ograniczeń, nakazów i zakazów w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej ustanowionych w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii”, pod groźbą nieudzielenia lub zwrotu udzielonej im pomocy publicznej. Przepis ten był krytykowany od samego początku m.in. przez Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. O jego obowiązywaniu, już po wspomnianym wyżej wyroku WSA w Opolu przypomnieli przedsiębiorcom także Prezes Państwowego Funduszu Rozwoju, mówiąc, że „przedsiębiorcy, którzy mimo zakazu wznowią w najbliższych dniach działalność, stracą szansę na dofinansowanie z ruszającej w piątek tarczy finansowej 2.0.”. Według przedsiębiorców był to szantaż. Aby uniknąć tego typu zachowań w przyszłości, zwłaszcza gdy pojawi się więcej wyroków przyznających rację przedsiębiorcom, którzy nie będą stosować się do niekonstytucyjnego zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, przepis ten należy niezwłocznie uchylić.

Zgodnie z **art. 11** ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt odniesie pozytywne skutki społeczne, przede wszystkim przez wprowadzenie zakazu dyskryminacji ze względu na zaszczepienie lub niezaszczepienie przeciwko COVID-19 i urzeczywistnienie zasad konstytucyjnych, zwłaszcza zasady równości wobec prawa.

Projekt nie pociąga za sobą negatywnych skutków dla budżetu państwa.

Przedmiot projektu nie jest objęty prawem UE.

Projekt nie przewiduje wydawania dodatkowych aktów wykonawczych.